

Mayıs 2024

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

Küresel Ekonomi

IMF, Nisan ayı Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda küresel ekonomi için 2024 yılına ilişkin büyüme tahminini %3,2'ye yükseltirken, 2025 yılı için tahminini %3,2 olarak korudu.

Politika faizini %5,25-%5,50 aralığında tutan Fed, Haziran'dan itibaren bilanço küçültme hızını yavaşlatma kararı aldı.

ABD ekonomisi 2024'ün ilk çeyreğinde yıllıklandırılmış bazda %1,6 ile tahminlerin altında büyüdü. Ülkede TÜFE enflasyonu Mart'ta aylık ve yıllık bazda sırasıyla %0,4 ve %3,5 düzeylerinde gerçekleşti.

2024'ün ilk çeyreğinde yıllık bazda %0,4 ile beklentilerin üzerinde büyüyen Euro Alanı'nda öncü verilere göre yıllık TÜFE enflasyonu Nisan'da %2,4 oldu.

Çin ekonomisi yılın ilk çeyreğinde tahminlerin oldukça üzerinde bir performans sergileyerek çeyreklik bazda %1,6, yıllık bazda %5,3 büyüdü.

BoJ'un faiz artırımı patikasının belirsizliği nedeniyle Japon yeni ABD doları karşısında son 34 yılın en düşük seviyesine geriledi.

Nisan'da dalgalı bir görünüm sergileyen Brent petrolün varil fiyatı aylık bazda %0,4 artışla 87,9 USD'ye yükselirken, metal fiyatlarındaki hızlı artışlar öne çıktı.

Türkiye Ekonomisi

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre işsizlik oranı Şubat'ta %8,7 düzeyine gerilerken, istihdam oranı bu dönemde tarihi yüksek seviyesini gördü.

Şubat'ta perakende satış hacmi ve sanayi üretimi aylık bazda hızlı artışlar kaydederek ekonomik aktivitenin gücünü koruduğuna işaret etti.

İSO Türkiye İmalat PMI Nisan'da 49,3'e gerileyerek faaliyet koşullarının Şubat'a göre yavaşladığına işaret etti.

Şubat'ta 3,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşen cari açık, 12 aylık kümülatif verilere göre 31,8 milyar USD'ye geriledi.

Mart'ta merkezi yönetim bütçesi 209 milyar TL açık verdi. Böylece, yılın ilk çeyreğinde toplam bütçe açığı yıllık bazda %105,4 genişleyerek 513,5 milyar TL oldu.

Nisan'da TÜFE aylık bazda %3,18 artarken, yıllık TÜFE enflasyonu %69,80 düzeyine ulaştı. Bu dönemde Yi-ÜFE enflasyonu aylık ve yıllık bazda sırasıyla %3,60 ve %55,66 seviyelerinde gerçekleşti.

TCMB Nisan toplantısında piyasa beklentileri paralelinde politika faizini değiştirmeyerek %50 seviyesinde tuttu.

Nisan'da USD/TL kuru yatay bir seyir izlerken, ay içinde tarihi zirvesini gören BIST-100 endeksi aylık bazda %9,9 artış kaydetti.

S&P 3 Mayıs'ta yaptığı değerlendirmede Türkiye'nin kredi notunu "B"den "B+"ya yükseltirken, not görünümünü "pozitif" olarak korudu.

Küresel Ekonomi	2
Türkiye Ekonomisi	4
Finansal Piyasalar ve TCMB	9
Bankacılık Sektörü	10
Genel Değerlendirme	11
Grafikler	12
Özet Tablolar	14

Küresel Ekonomi

IMF, 2024 yılı küresel büyüme tahminini yukarı yönlü revize etti.

IMF, Nisan ayında yayımladığı Dünya Ekonomik Görünüm raporunda küresel ekonomik büyüme beklentisini 2024 için % 3,1'den %3,2'ye revize ederken, 2025 yılı için %3,2 olarak korudu. Kuruluş, gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomiler için 2024 yılı büyüme tahminlerini sırasıyla 0,2 ve 0,1 puan artırarak %1,7 ve %4,2 olarak güncelledi. Raporda yakın geçmişteki karamsar beklentilere karşılık ekonomik büyümenin istikrarlı seyrettiği, pandemiyle beraber gündeme gelen arz şoklarına ve izleyen dönemde parasal sıkılaştırma adımlarına rağmen küresel bir resesyonun meydana gelmediği vurgulandı. Öte yandan, nispeten güçlü ekonomik performansa rağmen ülkelerin ve bölgelerin büyümelerin belirgin bir şekilde farklılaştığını altı çizildi. Ayrıca, orta ve uzun vadeli riskler nedeniyle küresel enflasyon açısından zafer ilan etmek için erken olduğu belirtildi. IMF, Türkiye için büyüme tahminlerini değiştirmeyerek 2024 ve 2025 için sırasıyla %3,1 ve %3,2 düzeylerinde korurken, yılsonu TÜFE enflasyonunun söz konusu yıllarda sırasıyla %45,0 ve %28,3 olacağını tahmin etti.

IMF Tahminleri

	Nisan ayı		Değişim*	
	Tahminleri (%)		(% puan)	
	2024	2025	2024	2025
Büyüme				
Dünya	3,2	3,2	0,1	0,0
GE	1,7	1,8	0,2	0,0
ABD	2,7	1,9	0,6	0,2
Euro Alanı	0,8	1,5	-0,1	-0,2
İngiltere	0,5	1,5	-0,1	-0,1
Japonya	0,9	1,0	0,0	0,2
GOE	4,2	4,2	0,1	0,0
Rusya	3,2	1,8	0,6	0,7
Çin	4,6	4,1	0,0	0,0
Brezilya	2,2	2,1	0,5	0,2
Enflasyon				
GE	2,6	2,0	0,0	0,0
GOE	8,3	6,2	0,2	0,2
Dünya Ticaret Artışı	3,0	3,3	-0,3	-0,3

(*) Ocak ayı tahminlerinden farkı

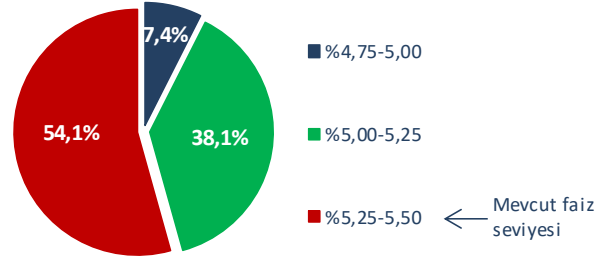
(GE) Gelişmiş ekonomiler

(GOE) Gelişmekte olan ekonomiler

Fed beklentiler paralelinde politika faizini değiştirmede.

Fed 1 Mayıs'ta sona eren toplantısında politika faizini piyasa beklentileri doğrultusunda değiştirmeyerek %5,25-5,50 aralığında tuttu. Toplantının ardından yayımlanan karar metninde ekonomik aktivitenin ve işgücü piyasasının gücünü koruduğu, enflasyonun hedef seviyeye gerilediğine ilişkin yeterli güven sağlanana dek politika faizinin indirilmesinin uygun olmayacağı ifade edildi. Başkan Powell'ın konuşmasında Fed'in bir sonraki hamlesinin büyük olasılıkla faiz artışı yönünde olmayacağını belirtmesi dikkat çekti. Öte yandan Fed, Haziran'dan itibaren bilanço küçültme hızını yavaşlatma kararı aldı. Buna göre hazine tahvilleri için itfa sınırı 60 milyar USD düzeyinden 25 milyar USD'ye indirildi.

Eylül Toplantısı İçin Piyasanın Fed Politika Faizi Beklentisi (30 Nisan itibarıyla)

ABD ekonomisi 2024'ün ilk çeyreğinde %1,6 oranında büyüdü.

ABD ekonomisi öncü verilere göre 2024 yılının ilk çeyreğinde yıllıklandırılmış bazda %1,6 oranında büyüdü. Bu dönemde ithalattaki güçlü artış büyümeyi sınırlandırırken, iç talebin ivme kaybetmesine rağmen genel olarak güçlü seyrettiği ve büyümeye en yüksek katkıyı sağlayan kalem olduğu gözlemlendi. Böylece, piyasa beklentilerinin altında kalan ilk çeyrek büyüme verisi, 2022 yılının ikinci çeyreğinden bu yana da en düşük düzeyinde gerçekleşti. Yılın ikinci çeyreğine ilişkin öncü veriler de ABD ekonomisindeki ivme kaybının sürdüğüne işaret ediyor. Ülkede Nisan ayı imalat PMI 50 düzeyine gerileyerek sektörün yatay bir görünüm sergilediğini gösterdi. Aynı dönemde, hizmetler PMI 51,3 değerini alarak eşik değerin üzerindeki seyrini sürdürse de son 5 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Nisan'da tarım dışı istihdam artışı 175 bin kişi ile beklentilerin altında kalarak işgücü piyasasında da ivme kaybına işaret etti. Ülkede işsizlik oranı bu dönemde %3,9'a yükseldi.

Mart'ta ABD'de TÜFE aylık ve yıllık bazda sırasıyla %0,4 ve %3,5 artarak tahminleri aştı. Fed'in para politikası kararlarında belirleyici olan çekirdek kişisel tüketim harcamaları (PCE) fiyat endeksindeki yıllık artış da %2,8 oldu. Ekonomik aktivitenin ivme kaybettiğini gösteren verilere karşılık enflasyonun yüksek seyrini koruduğuna işaret eden göstergeler ülkede "stagflasyon" endişelerini gündeme getirdi.

Euro Alanı ilk çeyrekte beklentilerin üzerinde büyüdü.

Euro Alanı öncü verilere göre 2024 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda %0,4 ile beklentilerin üzerinde büyüdü. Aynı dönemde çeyreklik GSYH büyümesi de %0,3 ile son altı çeyreğin en yüksek düzeyine ulaştı. Öte yandan, bölgede açıklanan PMI verileri sektörler arasındaki ayrışmanın ikinci çeyreğin başında da devam ettiğine işaret etti. Nisan ayında imalat PMI 45,7 ile son dört ayın en düşük değerini alarak sektörde daralma eğiliminin hızlandığını gösterdi. Hizmetler PMI ise 53,3'e yükselerek eşik değerin üzerindeki seyrini üçüncü aya taşırken, son 11 ayın da en olumlu görünümünü sundu. Aynı dönemde tüketici ve yatırımcı güvenini ölçen Sentix endeksinin Rusya-Ukrayna savaşının başladığı Şubat 2022'den bu yana en yüksek değerini alması bölgede gelecek döneme ilişkin beklentilerin iyileştiğine işaret etti.

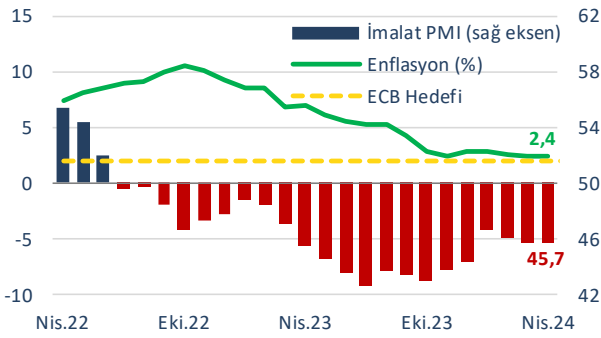
Euro Alanı'nda Nisan'da öncü enflasyon göstergeleri de olumlu bir görünüm sundu. Bu dönemde TÜFE enflasyonu aylık ve yıllık

Kaynak: Datastream, IMF

Küresel Ekonomi

bazda sırasıyla %0,6 ve %2,4 seviyelerinde gerçekleşirken, yıllık çekirdek TÜFE enflasyonu %2,7 ile yaklaşık son 2 yılın en düşük değerini aldı. Avrupa Merkez Bankası Başkanı Lagarde, IMF-Dünya Bankası Bahar Toplantıları'nda yaptığı konuşmada düşük seyreden enerji fiyatları, arz koşullarındaki normalleşme ve sıkı para politikasının etkileriyle bölgede dezenflasyon sürecinin devam ettiğini belirtti. Lagarde, bölgede enflasyonun bu yıl %2,3'e ve 2025 ortalarında %2'ye düşmesinin beklendiğini ifade etti. Enflasyondaki gevşeme sinyalleri ve ECB yetkililerinin faiz indirimine işaret eden açıklamaları çerçevesinde ECB'nin Haziran ayında 25 baz puanlık ilk faiz indirimini gerçekleştireceği piyasalarda %70 ihtimalle fiyatlanıyor.

Euro Alanı'nda Yıllık Enflasyon ve PMI

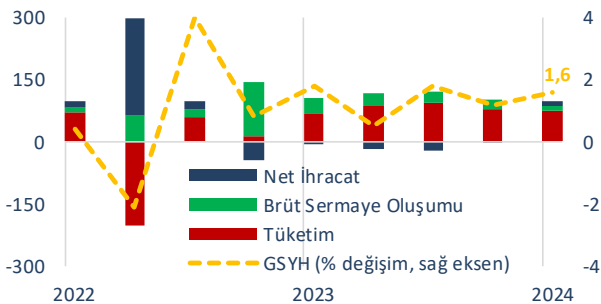

Çin, 2024'ün ilk çeyreğinde yıllık bazda %5,3 büyüdü.

Çin ekonomisi yılın ilk çeyreğinde piyasa beklentilerinin oldukça üzerinde bir performans sergileyerek çeyreklik bazda %1,6, geçen yılın aynı dönemine göre de %5,3 oranında büyüdü. Söz konusu gelişmede ülkede süregelen emlak krizine ve zayıf seyreden tüketici güvenine rağmen ihracat hacmindeki genişlemenin büyüme performansına katkıda bulunması etkili oldu. Öte yandan, ülkede 2024'ün ilk çeyreğinde sanayi üretimindeki %6,1'lik genişlemeye karşılık perakende satışların %4,7 ile daha ılımlı artması deflasyonist baskıların devam ettiğini gösterdi. Nitekim TÜFE Mart ayı itibarıyla yıllık bazda %0,1 ile sınırlı artarken, üretici fiyatları enflasyonu -%2,8 ile negatif bölgedeki seyrini on sekizinci aya taşıdı. Nisan ayına ilişkin PMI verileri, ülkede imalat sanayiinin özellikle dış talep kaynaklı olumlu seyrini sürdürdüğüne işaret etti. Bu dönemde ağırlıklı olarak ihracata yönelik üretim gerçekleştiren özel işletmelerin faaliyetlerini içeren Caixin imalat PMI 51,4, NBS imalat PMI da 50,4 düzeyinde gerçekleşti.

Çin'de Ekonomik Büyüme Katkıları

(MA, çeyreklik, % puan)

Japon yeni 34 yılın en düşük seviyesine indi.

Japonya Merkez Bankası (Boj) Nisan ayında politika faizini beklentiler doğrultusunda değiştirmeyerek %0,0-%0,1 aralığında tuttu. Boj Başkanı Ueda, zayıflayan para biriminin enflasyon üzerinde "büyük bir etkisi" olmadığını belirtirken, önümüzdeki dönemde enflasyon verilerinin Banka'nın tahminlerini aşması durumunda faiz oranlarının artırılabilirliğini ifade etti. Diğer taraftan, faiz artırım patikasının belirsizliği nedeniyle USD/JPY 157,4'e kadar yükselirken, Japon yeni ABD doları karşısında son 34 yılın en düşük seviyesinde gerçekleşti.

Emtia piyasaları...

Brent türü ham petrolün varil fiyatı, jeopolitik endişeler nedeniyle Nisan'ın ilk yarısında 91,2 USD ile Orta Doğu'da gerilimin başladığı Ekim 2023'ten bu yana en yüksek değerini aldı. Nisan'ın ikinci yarısında ise İsrail ve Filistin arasında muhtemel ateşkes haberleri nedeniyle jeopolitik risklerin kısmen gündemden düşmesi ve ABD'de petrol stoklarının beklentilerin üzerinde artması paralelinde gerileyerek ayı %0,4 artışla 87,9 USD düzeyinde tamamladı. Dünya Bankası tarafından yayımlanan aylık raporda, Orta Doğu'daki gerilimin arz kesintilerini tetiklemesi halinde ortalama Brent türü ham petrolün varil fiyatının 92 USD'ye yükselebileceği, daha ciddi kesintilerin olması halinde ise 100 USD'yi aşarak, küresel enflasyon üzerinde yaklaşık bir puanlık baskı yaratabileceği ifade edildi.

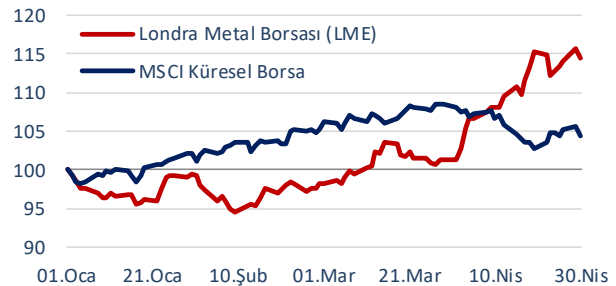
Nisan ayında metal fiyatlarında hızlı artışlar gözlemlendi. Bakır fiyatları, Çin imalat sektörüne ilişkin beklentilerin güçlenmesi ve arz yanlı endişeler paralelinde Londra Metal Borsası'nda aylık bazda %12,8 artarak son iki yılın en yüksek düzeyine ulaştı. Bu dönemde alüminyum ve nikel fiyatları da ton başına sırasıyla %12,6 ve %15,1 artış kaydetti. Böylece, Londra Metal Borsası'nda altı endüstriyel metalin performansını izleyen endeks, yılbaşından bu yana %14,5 artarak, MSCI Küresel Borsa Endeksi'ndeki %4,3'lük artışı geride bıraktı.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü tarafından yayımlanan gıda fiyat endeksi, 7 aylık uzun düşüş trendinin ardından Mart'ta aylık bazda sergilediği %1,2 yükselişi takiben Nisan'da da %0,25 artış kaydetti. Endeksteki yükselişte Mart ayında bitkisel yağ fiyatlarındaki, Nisan'da et fiyatlarındaki artışlar etkili oldu.

Londra Metal ve MSCI Küresel

Borsa Endeksleri

(01.01.2024=100)

Kaynak: Datastream

Türkiye Ekonomisi - Arz ve Talep Göstergeleri

İstihdam oranı Şubat'ta tarihi yüksek seviyesinde gerçekleşti.

Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre işsizlik oranı Şubat'ta aylık bazda 0,3 puan gerileyerek %8,7 ile son 4 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde işgücündeki 38 bin kişilik sınırlı artışa karşılık istihdamın 147 bin kişi yükselmesi, işsizlik oranındaki iyileşmede belirleyici oldu. Şubat'ta istihdam oranı da %49,3 ile tarihi yüksek seviyesine ulaştı. Bu dönemde 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı 0,8 puan düşerek %15,6 düzeyinde gerçekleşirken, en geniş tanımlı işsizlik oranı olarak kabul edilen atıl işgücü oranı da %24,5 düzeyine geriledi.

Sanayi üretimi Şubat'ta olumlu bir görünüm sergiledi.

Şubat ayında sanayi üretim endeksi, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre aylık bazda %3,2 yükselerek Mart 2023'ten bu yana en hızlı aylık artışını sergiledi. Bu dönemde sanayi üretimindeki olumlu görünüme üretim faaliyetlerinin aylık bazda %3,8 genişlediği imalat sektörü öncülük ederken, madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün üretimi aylık bazda %3,2 daraldı. İmalat sanayiinin alt kalemleri incelendiğinde 24 sektörün 18'inde üretimin Şubat'ta artış kaydettiği görüldü. Bu dönemde üretimin %50,6 ile en hızlı arttığı alt sektör olan diğer ulaşım araçları, 2,1 puan ile sanayi üretim endeksindeki aylık artışa en yüksek katkıyı sağladı. Şubat'ta imalatın en hızlı gerilediği alt sektör ise %3,5 ile ana metal sanayii oldu. Öte yandan, takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre Şubat'ta sanayi üretimi, geçtiğimiz yıl aynı dönemde gerçekleşen deprem felaketlerinin neden olduğu baz etkisiyle yıllık bazda %11,5 artış kaydetti.

İmalat PMI Nisan'da eşik değer altına indi.

İstanbul Sanayi Odası tarafından yayımlanan Türkiye İmalat PMI verisi Nisan'da 49,3'e gerileyerek faaliyet koşullarının Şubat'a göre yavaşladığına işaret etti. Bu gelişmede imalat sanayiinde üretimin iki aylık genişleme sürecinin ardından, talepteki zayıflama paralelinde Nisan'da yavaşlaması etkili oldu. Talepteki olumsuz seyir yeni siparişlerdeki yavaşlamanın onuncu ayına taşınmasında da başlıca etken oldu. Nisan'da istihdam önceki aya göre neredeyse değişim göstermezken, enflasyon yüksek seyrini korumakla beraber yılın başından bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. Öte yandan, yeni siparişler ve talepteki olumsuz görünüme rağmen firmalar satın alma faaliyetlerini üst üste üçüncü ayda artırdı. Nisan'da sektörel PMI verileri takip edilen 10 alt sektörün 7'sinde eşik değer altında kalarak faaliyet koşullarındaki zayıflığın sektörler geneline yayıldığına işaret etti. Gıda ürünleri sektörü bu dönemde de en olumlu değerlendirmeyi sunmaya devam ederken, makine ve metal ürünler faaliyet koşullarının en zayıf görünüm sergilediği alt sektör oldu.

Perakende ticaret hacmi Şubat'ta aylık bazda %3,5 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre, Ocak'ta aylık bazda %2,8 düşüş kaydeden ticaret satış hacmi endeksi Şubat'ta %2,3 yükseldi. Bu dönemde perakende satış hacminin aylık bazda %3,5 ile son 11 ayın en hızlı artışını

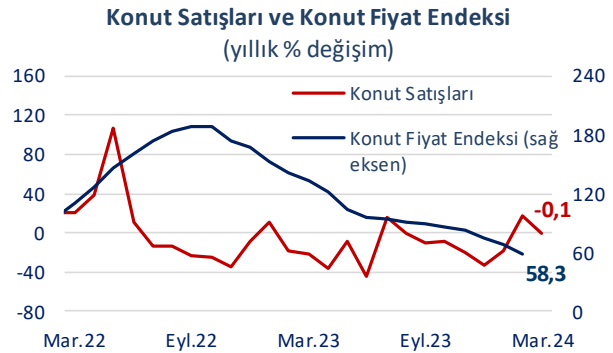
kaydetmesi, talep koşullarının gücünü koruduğuna işaret etti. Perakende ticaretin tüm alt kalemlerinde satışların bir önceki aya göre yükseldiği Şubat ayında, toptan ticaretteki aylık artış oranı ise %1,6 ile perakende ticaretin altında kaldı. Deprem felaketinin gerçekleştiği Şubat 2023'ün yarattığı düşük baz etkisiyle, ticaret satış hacmi ve perakende satışlar Şubat'ta yıllık bazda sırasıyla %11,3 ve %25,1 ile hızlı artışlar sergiledi.

Güven endeksleri...

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre, tüketici güveni Nisan'da aylık bazda %1,4 artışla 80,5 seviyesine yükseldi. Böylece, tüketici güveninde Haziran 2023'ten bu yana en olumlu görünüm kaydedilmiş oldu. Bu dönemde gelecek 12 aylık döneme ilişkin beklentilerin genel olarak tüketici güvenini olumlu yönde etkilediği görüldü. Nisan'da mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim güven endeksi ise aylık bazda değişim kaydetmeyerek 103,5 seviyesini korudu. Endeksi oluşturan alt kalemler incelendiğinde genel gidişat ve sabit sermaye yatırım harcamalarına ilişkin değerlendirmelerin iyileştiği, gelecek 3 aya ilişkin değerlendirmelerin ise karışık bir görünüm sergilediği görüldü. Sektörel bazda bakıldığında Nisan'da güven endekslerinin perakende ticaret sektöründe aylık bazda %1,9 arttığı, hizmet sektöründe %2,8 gerilediği görüldü. Aynı dönemde inşaat sektörü güven endeksi ise değişim kaydetmedi. Böylece Mart'ta 100,0 değerini alan ekonomik güven endeksi, Nisan'da hizmet sektörü güvenindeki gerilemenin etkisiyle 99,0 seviyesine indi.

Konut satışları Mart'ta yatay bir görünüm sundu.

Mart'ta 105 bin 394 adet seviyesinde gerçekleşen konut satışları, geçen yılın aynı dönemine göre yatay bir görünüm sundu. Bu dönemde ipotekli satışlar yıllık bazda %49,0 daralırken, diğer satışlar %15,3 artış kaydetti. Konut satışlarındaki zayıf görünüm, konut fiyatlarındaki artışların ivme kaybetmesini sağlıyor. TCMB tarafından yayımlanan konut fiyat endeksi, Şubat'ta yıllık bazda %58,3 ile Aralık 2019'dan bu yana ilk kez TÜFE enflasyonunun altında artış kaydetti. Bu dönem itibarıyla İstanbul'da konut fiyatlarındaki artış hızı (%45,6), Ankara (%72,9) ve İzmir'in (%57,4) altında seyretmeye devam etti.

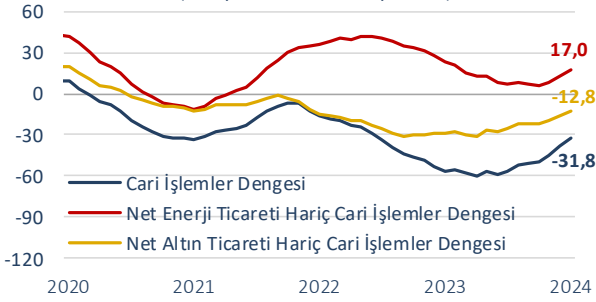
Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Şubat'ta dış ticaret açığı yıllık bazda %44,2 daraldı.

TÜİK verilerine göre Şubat'ta ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %13,6 artışla 21,1 milyar USD olurken, ithalat aynı dönemde %9,2 azalarak 27,9 milyar USD'ye geriledi. Böylece, dış ticaret açığı yıllık bazda %44,2 daralarak 6,8 milyar USD oldu. Şubat 2023'te %60,5 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı bu yılın aynı ayında %75,7 düzeyine yükseldi.

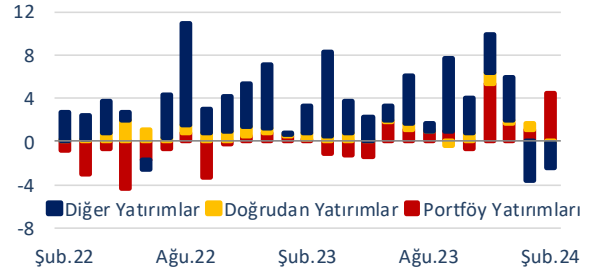
Şubat'ta cari açık 3,3 milyar USD oldu.

Şubat ayında cari işlemler hesabı 3,3 milyar USD ile piyasa beklentisinin bir miktar altında açık verdi. Reuters anketine göre bu dönem için cari açık beklentisi 3,7 milyar USD düzeyindeydi. Şubat'ta ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı yıllık bazda yaklaşık %55 daralırken, seyahat gelirlerinin desteğiyle hizmet gelirlerinin yıllık bazda %10 yükselmesi cari denge görünümünün iyileşmesini sağladı. Bu dönemde altın ve enerji hariç cari fazla 2,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. 12 aylık kümülatif cari açık da Şubat ayı itibarıyla gerilemesini sürdürerek 31,8 milyar USD ile Temmuz 2022'den bu yana en düşük seviyesine geriledi.

Cari İşlemler Dengesi
(12 aylık kümülatif, milyar USD)

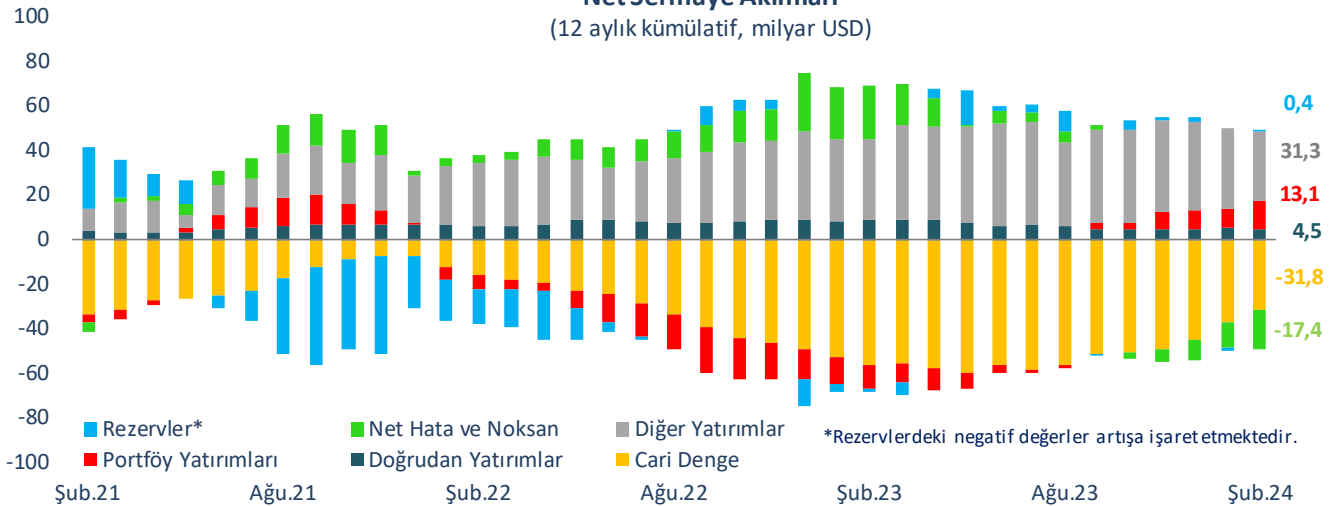
Net doğrudan yatırımlarda 142 milyon USD'lik çıkış kaydedildi.

Şubat'ta net doğrudan yatırımlar kaleminde 142 milyon USD ile Eylül 2023'ten bu yana ilk kez sermaye çıkışı kaydedildi. Doğrudan yatırımlarda net yükümlülük oluşumunun 240 milyon USD ile Haziran 2020'den bu yana en düşük seviyede gerçekleşmesi dikkat çekti. Bu gelişmede, net gayrimenkul yatırımlarının 152 milyon USD ile Haziran 2020'den bu yana, yurt içine yönelik net sermaye yatırımlarının da 202 milyon USD ile son 5 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşmesi etkili oldu.

Net Sermaye Girişi
(aylık, milyar USD)

Portföy yatırımlarında sermaye girişi Şubat'ta hızlandı.

Şubat'ta portföy yatırımlarında 4,4 milyar USD ile Kasım 2023'ten bu yana en yüksek sermaye girişi kaydedildi. Yurt dışında genel hükümetin 3 milyar USD, bankaların 2,7 milyar USD, diğer sektörlerin de 500 milyon USD düzeylerinde gerçekleştirdikleri tahvil ihraçları, bu dönemde portföy yatırımlarındaki olumlu görünümü sağlayan ana etken oldu. Öte yandan, Şubat ayında yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında 136 milyon USD net satış yaptı.

Net Sermaye Akımları
(12 aylık kümülatif, milyar USD)

*Rezervlerdeki negatif değerler artışa işaret etmektedir.

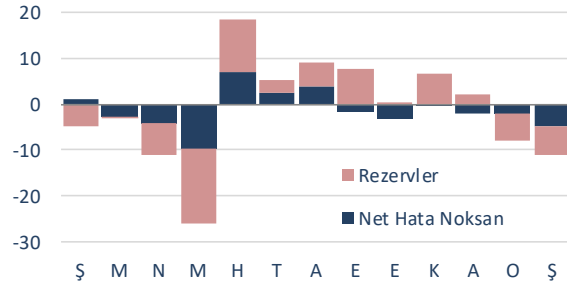
Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Diğer yatırımlarda sermaye çıkışı devam etti.

Diğer yatırımlar kaleminde Ocak'ta gözlenen net sermaye çıkışı Şubat'ta da 2,2 milyar USD ile devam etti. Bu dönemde efektif ve mevduat kaleminde 1,6 milyar USD sermaye çıkışı kaydedilirken, yurt dışı bankaların yurt içi muhabirlerindeki efektif ve mevduatı 54 milyon USD ile Mayıs 2023'ten bu yana ilk kez azalış gösterdi. Şubat'ta yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları ise 1,7 milyar USD artış kaydetti. Bu dönemde bankacılık sektörü ve diğer sektörler yurt dışından sırasıyla 115 milyon USD ve 265 milyon USD net kredi kullanırken, genel hükümet net 138 milyon USD kredi geri ödemesi gerçekleştirdi. Şubat ayı itibarıyla 12 aylık kümülatif uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %118 ve diğer sektörlerde %92,8 oldu.

Rezerv varlıklar 6,2 milyar USD azaldı.

Rezerv varlıklarda Ocak ayında başlayan gerileme Şubat'ta 6,2 milyar USD ile devam etti. Net hata ve noksan kaleminde 5 milyar USD ile Mayıs 2023'ten bu yana en yüksek sermaye çıkışı kaydedildi.

Rezervler ve Net Hata Noksan
(aylık, milyar USD)

Beklentiler...

Önümüzdeki aylarda iç talebin seyri cari denge görünümünü belirlemeyi sürdürürken, son dönemde artan jeopolitik gerginlikler göz önüne alındığında, enerji ve altın fiyatlarındaki olası yükselişler cari denge açısından en önemli risk unsurları olarak öne çıkıyor. Portföy girişlerinde ve rezervlerde toparlanmaya işaret eden güncel verilerin yanı sıra uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının olumlu değerlendirmeleri de cari açığın finansmanındaki iyileşme eğiliminin sürebileceğine işaret ediyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Ocak - Şubat		%	12 Aylık
	2023	2024	Değişim	Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-19.461	-5.787	-70,3	-31.839
Dış Ticaret Dengesi	-23.157	-9.157	-60,5	-72.885
Hizmetler Dengesi	4.980	5.172	3,9	52.207
Seyahat (net)	3.909	4.152	6,2	41.267
Birincil Gelir Dengesi	-1.219	-1.710	40,3	-11.709
İkincil Gelir Dengesi	-65	-92	41,5	548
Sermaye Hesabı	-38	24	-	-143
Finans Hesabı	-18.127	-12.648	-30,2	-49.350
Doğrudan Yatırımlar (net)	-695	-519	-25,3	-4.489
Portföy Yatırımları (net)	-705	-5.505	680,9	-13.127
Net Varlık Edinimi	1.400	2.602	85,9	4.189
Net Yükümlülük Oluşumu	2.105	8.107	285,1	17.316
Hisse Senetleri	-671	50	-	2.108
Borç Senetleri	2.776	8.057	190,2	15.208
Diğer Yatırımlar (net)	-2.709	5.813	-	-31.288
Efektif ve Mevduatlar	577	3.478	502,8	-21.039
Net Varlık Edinimi	4.867	5.738	17,9	4.590
Net Yükümlülük Oluşumu	4.290	2.260	-47,3	25.629
Merkez Bankası	1.084	105	-90,3	12.533
Bankalar	3.206	2.155	-32,8	13.096
Yurt Dışı Bankalar	1.907	1.639	-14,1	9.924
Yabancı Para	-111	214	-	7.468
Türk Lirası	2.018	1.425	-29,4	2.456
Yurt Dışı Kişiler	1.299	516	-60,3	3.172
Krediler	-931	85	-	-9.990
Net Varlık Edinimi	-8	399	-	-1.253
Net Yükümlülük Oluşumu	923	314	-66,0	8.737
Bankacılık Sektörü	268	1.072	300,0	8.198
Bankacılık Dışı Sektörler	909	-637	-	-255
Ticari Krediler	-2.346	2.258	-	-313
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-9	-8	-11,1	54
Rezerv Varlıklar (net)	-14.018	-12.437	-11,3	-446
Net Hata ve Noksan	1.372	-6.885	-	-17.368

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

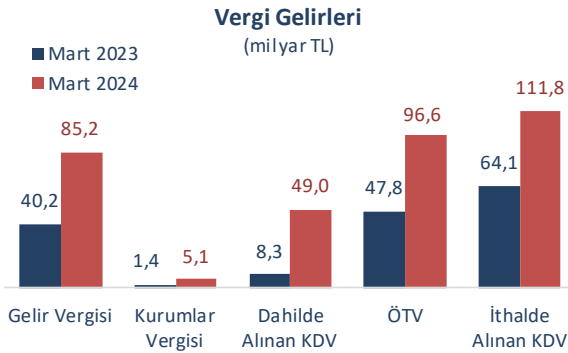
Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

Merkezi yönetim bütçesi Mart ayında 209 milyar TL açık verdi.

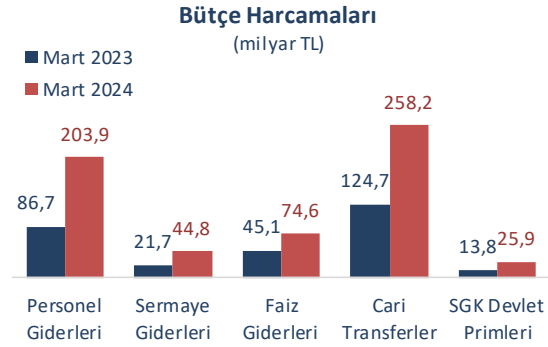
Mart ayında merkezi yönetim bütçe açığı harcamalardaki hızlı artışın etkisiyle yıllık bazda yaklaşık 3,5 kat yükselerek 209 milyar TL oldu. Bu dönemde bütçe harcamaları geçen yılın aynı dönemine göre %107,4 oranında yükselirken, bütçe gelirleri %68,7 artış kaydetti. Mart ayında faiz dışı bütçe açığı da 134,4 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Böylece, yılın ilk çeyreğinde toplam bütçe açığı 513,5 milyar TL, faiz dışı açık da 263 milyar TL oldu.

Vergi gelirleri Mart'ta hızlı yükseldi.

Mart ayında vergi gelirleri yıllık bazda %111,7 oranında artarak 420,5 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde dâhilde alınan KDV gelirleri %491,7 oranında yükselerek 49 milyar TL olurken, petrol ve doğalgaz ürünlerinden alınan ÖTV gelirleri yıllık bazda 3,6 kat arttı. Ayrıca, gelir vergisi geçen yılın aynı dönemine göre %111,9 yükselerek 85,2 milyar TL'ye ulaştı. Kurumlar vergisi gelirleri geçtiğimiz yıl yaşanan deprem felaketi nedeniyle ertelenen vergi tahsilatlarının oluşturduğu bazın da etkisiyle yıllık bazda 3,5 katına çıktı. Geçtiğimiz yıl TCMB'nin Hazine'ye gerçekleştirdiği faaliyet geliri aktarımının yarattığı baz etkisi nedeniyle, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri yıllık bazda %89,3 oranında azalarak Mart'ta 6,1 milyar TL'ye geriledi.

Mart ayında personel giderleri yıllık bazda %135,3 arttı.

Mart ayında personel giderleri geçen yılın aynı dönemine göre %135,3 yükselişle 203,9 milyar TL olurken, cari transferler %107,1 artışla 258,2 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde görevlendirme giderleri kaleminden Sosyal Güvenlik Kurumları'na 49,7 milyar TL, EÜAŞ'a 18,4 milyar TL ödeme gerçekleştirildi. Mart'ta borç verme giderleri geçen yılın aynı ayına kıyasla 5 katın üzerinde artarak 33,6 milyar TL olurken, söz konusu kalemden Toprak Mahsulleri Ofisi'ne 18,4 milyar TL ödeme yapıldı. Sermaye giderleri gayrimenkul sermaye üretim giderlerindeki 20,8 milyar TL'lik artış nedeniyle yıllık bazda %106,5 yükselerek 44,8 milyar TL düzeyinde kaydedildi. Öte yandan, geçtiğimiz yıl deprem harcamaları nedeniyle yüksek gerçekleşen sermaye transferleri Şubat ayındaki yıllık %85,2'lik gerilemenin ardından Mart'ta da %65,5 oranında azaldı. Aynı dönemde faiz giderleri ise yıllık bazda %65,4 ile nispeten ılımlı artış kaydetti.

Beklentiler...

Yılın ilk çeyreğinde 513,5 milyar TL seviyesinde gerçekleşen bütçe açığı hedefinin %19,4'ünü oluşturarak nispeten olumlu bir görünüm sundu. Önümüzdeki dönemde iç talebin seyri ile enflasyonla mücadele kapsamında atılacak adımlar bütçe görünümü üzerinde belirleyici olmaya devam edecek.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Mart			Ocak-Mart			2024 Bütçe Hedefi	Gerç./ Bütçe Hedefi (%)
	2023	2024	% Değişim	2023	2024	% Değişim		
Harcamalar	334,0	692,8	107,4	1.044,8	2.150,7	105,9	11.089,0	19,4
Faiz Harcamaları	45,1	74,6	65,4	100,7	250,5	148,8	1.254,0	20,0
Faiz Dışı Harcamalar	289,0	618,3	114,0	944,1	1.900,2	101,3	9.835,0	19,3
Gelirler	286,8	483,8	68,7	794,7	1.637,2	106,0	8.437,1	19,4
Vergi Gelirleri	198,6	420,5	111,7	631,0	1.344,0	113,0	7.407,7	18,1
Diğer Gelirler	88,2	63,4	-28,2	163,7	293,2	79,1	1.029,4	28,5
Bütçe Dengesi	-47,2	-209,0	342,5	-250,0	-513,5	105,4	-2.651,9	19,4
Faiz Dışı Denge	-2,1	-134,4	6.158,6	-149,4	-263,0	76,1	-1.397,9	18,8

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Datastream

Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

Nisan ayında TÜFE %3,18 arttı.

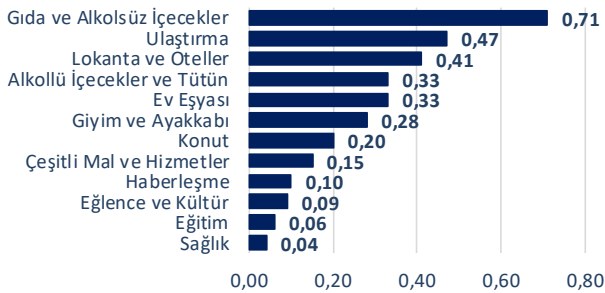
Nisan'da TÜFE bir önceki aya kıyasla %3,18 artış kaydetti. Reuters anketinde piyasa beklentisi TÜFE'nin bu dönemde aylık bazda %3,40 artacağı yönündeydi. Böylece, yıllık TÜFE enflasyonu %69,80 ile Kasım 2022'den bu yana en yüksek düzeyine yükseldi. Bu dönemde yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık bazda %3,60 artarken, yıllık Yİ-ÜFE enflasyonu da %55,66 ile son 13 ayın en yüksek düzeyinde gerçekleşti.

Nisan (değişim %)	TÜFE		Yurt İçi ÜFE	
	2023	2024	2023	2024
Aylık	2,39	3,18	0,81	3,60
Yılsonuna Göre	15,21	18,72	7,11	15,61
Yıllık	43,68	69,80	52,11	55,66
Yıllık Ortalama	67,20	59,64	105,50	45,83

Alkollü içecekler ve tütün ürünleri grubunda fiyatlar aylık bazda %9,56 yükseldi.

Nisan'da 12 ana harcama grubunun tamamında fiyatlar bir önceki aya göre artış kaydetti. Bu dönemde sigara fiyatlarındaki hızlı yükselişin (%10,53) etkisiyle alkollü içecekler ve tütün ürünleri grubu fiyatların aylık bazda %9,56 ile en hızlı yükseldiği kalem oldu. Giyim ve ayakkabı (%4,58) ile lokanta ve oteller (%4,69) harcama gruplarında da fiyatlar manşet TÜFE'nin üzerinde artış kaydetti. Öte yandan, fiyatların aylık bazda %2,78 ile manşet enflasyonun altında arttığı gıda ve alkolsüz içecekler grubu tüketim sepetindeki ağırlığının etkisiyle aylık enflasyonu 0,71 puan ile en fazla yukarı çeken grup oldu. Bayram nedeniyle şehirlerarası yolculuğa yönelik talebin artması paralelinde ulaştırma grubunun da aylık TÜFE'yi 0,47 puan arttırdığı gözlemlendi. Nisan'da sağlık ve konut gruplarında ise sırasıyla %1,03 ve %1,38 ile nispeten ılımlı fiyat artışları gözlemlendi.

Ana Harcama Gruplarının Aylık Bazda TÜFE'ye Katkıları (% puan)

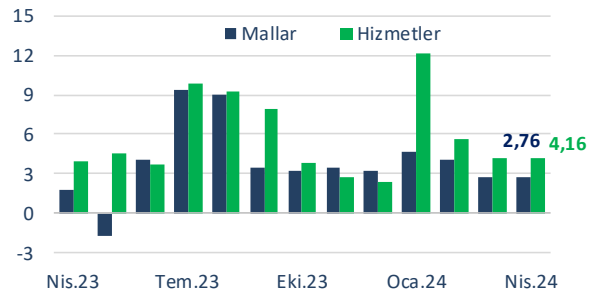

Nisan'da çekirdek enflasyon göstergeleri karışık bir görünüm sundu.

Nisan'da mevsimlik ürünlerin dışarıda bırakıldığı A endeksi aylık bazda %3,21 artışla manşet TÜFE enflasyonuna paralel bir görünüm sundu. Nisan'da B (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) ve C

(enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE) endekslerindeki artışlar ise sırasıyla %3,24 ve %3,56 değerlerini alarak aylık bazda hızlandı.

Nisan'da mal ve hizmet enflasyonlarındaki ayrışma devam etti. Bu dönemde fiyat artışları hizmetler grubunda %4,16 olurken, mallar grubunda %2,76 ile nispeten ılımlı düzeyde gerçekleşti. Mallar grubunda enerji kalemi önceki aya göre değişim kaydetmezken, alkollü içecekler, tütün ve altın alt kalemi aynı dönemde %8,76 artış gösterdi. Hizmet grubunda ise ulaştırma %6,44 ile fiyatların aylık bazda en hızlı arttığı kalem oldu.

Mal ve Hizmet Fiyatları
(aylık % değişim)

Nisan'da yurt içi ÜFE'nin tüm kalemlerinde fiyatlar arttı.

Nisan'da yurt içi ÜFE'yi oluşturan 29 kalemin tamamında fiyatlar aylık bazda artış kaydetti. Bu dönemde tütün ürünleri (%11,86) maliyetlerin en hızlı yükseldiği kalem oldu. Ayrıca, aylık bazda fiyatların %5,38 arttığı gıda ürünleri 1,02 puan ile aylık Yİ-ÜFE'yi en fazla yukarı çeken kalem olarak kaydedildi.

Beklentiler...

Nisan ayında hizmet enflasyonundaki katılık devam ederken, tütün ürünleri fiyatlarındaki artış enflasyonun seyrinde etkili oldu. Bu dönemde döviz kurlarındaki ılımlı yükseliş ise maliyet yanlı fiyat artışlarını bir miktar sınırlandırdı. Mayıs ayında hanehalkına verilen doğalgaz desteğinin sonlanmasının yaratacağı baz etkisiyle yıllık TÜFE enflasyonunun 2024 yılındaki zirve seviyesini görmesi ve yılın ikinci yarısında gerileme eğilimine girmesi bekleniyor. Öte yandan, yıllık enflasyonun yılın ilk dört ayındaki seyri nedeniyle TCMB'nin 9 Mayıs'ta açıklanacak olan yılın ikinci Enflasyon Raporu'nda yılsonu tahminine ilişkin değerlendirmeleri yakından izlenecek. TCMB'nin %36 düzeyindeki yılsonu beklentisini tahmin aralığının üst bandına (%42) doğru yakınsayacak şekilde revize edebileceğini değerlendiriyoruz.

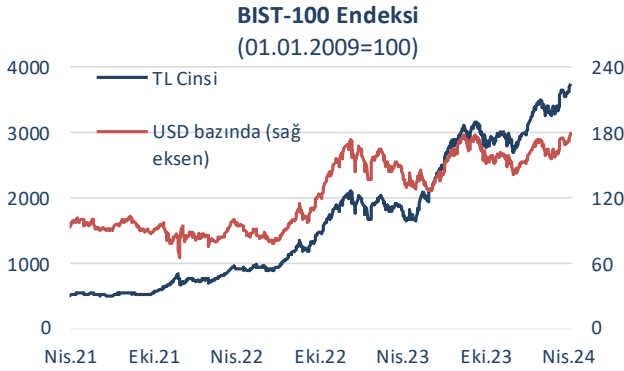
Finansal Piyasalar ve TCMB

	29.Mar	30.Nis	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	303	295	-9 bp ▼
2-Y Gösterge Tahvil Faizi	%45,44	%44,49	-95 bp ▼
BIST-100	9.142	10.046	%9,9 ▲
USD/TL	32,3460	32,4007	%0,2 ▲
EUR/TL	34,9195	34,5716	-%1,0 ▼
Döviz Sepeti*	33,6328	33,4862	-%0,4 ▼

(*) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

Nisan'da BIST-100 endeksi küresel piyasalardan pozitif ayrıştı.

Orta Doğu'da artan jeopolitik riskler ve ABD'de beklentilerin üzerinde seyretmeye devam eden enflasyon göstergelerinin faiz indirimlerine ilişkin beklentileri ötelemesiyle küresel risk iştahı geçtiğimiz ay baskı altında kaldı. VIX ay içinde yaklaşık son 6 ayın en yüksek seviyesine ulaşırken, MSCI dünya borsaları endeksi %3,9 oranında geriledi. ABD borsaları ayın son haftasında gerçekleşen tepki alımlarına rağmen teknoloji hisselerindeki hızlı düşüşlerin etkisiyle Nisan'ı kayıplarla tamamladı. Fed'in ilk faiz indiriminin zamanlamasına ilişkin beklentilerin ötelenmesiyle ABD 10 yıllık Hazine tahvilinin faizi ve DXY endeksi Nisan ayı içinde sırasıyla %4,70 ve 106,3 ile Kasım 2023'ten bu yana en yüksek seviyelerini test etti. EUR/USD paritesi aylık bazda % 1,2 gerilerken, USD/JPY paritesi ay içinde 157,4 ile 1990'dan bu yana en yüksek seviyesine çıktı. Nisan ayı içinde 2.390 USD/ons ile tarihi zirvesine ulaşan altın fiyatı ise jeopolitik risklerin kısmen azalmasıyla ay sonunda 2.286 USD/ons seviyesine geriledi.

Yurt içinde yerel seçim gündeminin geride kalmasıyla birlikte olumlu bir görünüm sergileyen BIST-100 endeksi, Nisan'ı aylık bazda %9,9 artışla tamamlarken, ay içinde de 10.083 ile tüm zamanların en yüksek kapanış değerini gördü. Nisan'da bankacılık endeksindeki aylık artış %22,1 oranına ulaştı. Bu dönemde 2 yıllık gösterge tahvilin faizi ise sınırlı gerileyerek %44,50 oldu.

Politika faizini değiştirmeyen TCMB ihtiyatlı duruşunu korudu.

TCMB, 25 Nisan tarihli Para Politikası Kurulu toplantısında piyasa beklentileri paralelinde politika faizini

değiştirmeyerek %50 seviyesinde tuttu. Toplantıya ilişkin karar metninde, Mart ayında atılan adımlar neticesinde finansal koşulların kayda değer biçimde sıkılaştığı ve Kurul'un sıkılaştırma adımlarının gecikmeli etkilerini göz önüne alarak politika faizinde değişiklik yapmadığı yönündeki ifade yer verildi. Bununla beraber metinde, Mart'ta aylık enflasyonun ana eğiliminin zayıflamasına rağmen öngörülenden yüksek gerçekleştiği vurgulanırken, hizmet enflasyonundaki katılık, yüksek enflasyon beklentileri, jeopolitik gelişmeler ve gıda fiyatlarındaki artışın enflasyon görünümünü bozan ana etkenler olduğu yönündeki değerlendirme korundu. Ayrıca, Kurul'un enflasyon üzerindeki yukarı yönlü risklere karşı ihtiyatlı duruşunu koruduğu vurgulandı.

Piyasanın yılsonu enflasyon beklentisi Nisan'da yatay seyretti.

TCMB tarafından yayımlanan Piyasa Katılımcıları Anketi'nin sonuçlarına göre Nisan'da 2024 yılsonu enflasyon beklentisi %44,16 ile geçen aya göre yatay bir görünüm sundu. Bu dönemde 12 ve 24 ay sonrasına ilişkin enflasyon beklentileri ise baz etkisinin de değerlendirmelere yansımaları nedeniyle gerilemeye devam ederek sırasıyla %35,17 ve %22,05 oldu. Piyasa katılımcılarının yılsonuna ilişkin USD/TL beklentisi de önceki aya göre sınırlı gerileyerek Nisan'da 40,01 düzeyinde gerçekleşti. Katılımcıların büyüme beklentileri ise 2024 yılı için değişim kaydetmeyerek %3,3 seviyesinde şekillenirken, 2025 yılı için %3,7'ye geriledi.

Yurt dışı yerleşiklerin menkul kıymet portföyü...

TCMB'nin yayımladığı menkul kıymet istatistiklerine göre 26 Nisan itibarıyla yurt dışı yerleşiklerin fiyat ve kur hareketlerinden arındırılmış hisse senedi ve DİBS portföyü, Mart sonuna göre sırasıyla 225 milyon USD ve 1,4 milyar USD artış kaydetti. Böylece söz konusu tarih itibarıyla 2023 sonuna göre net sermaye girişi hisse senedi piyasasında 512 milyon USD, tahvil piyasasında 1,5 milyar USD oldu.

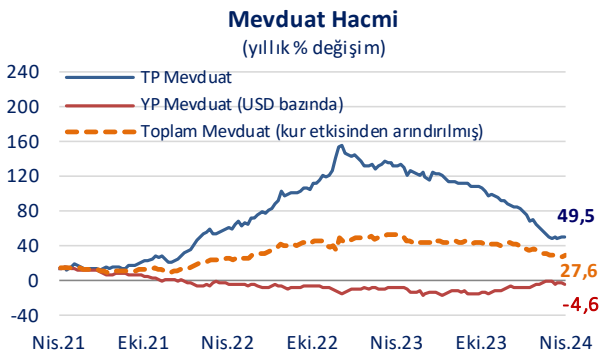
S&P, Türkiye'nin kredi notunu "B+" seviyesine yükseltti.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P, Türkiye'nin kredi notunu bir kademe artışla "B+"ya yükseltirken, not görünümüne ilişkin değerlendirmesini "pozitif" olarak korudu. S&P, dış dengelenmenin de etkisiyle para, maliye ve gelirler politikası arasındaki koordinasyonun iyileşeceğini, önümüzdeki iki yıl içinde yurt içine yönelik portföy girişlerinin artacağını, enflasyon ve dolarizasyonun azalacağını öngördü. S&P'nin 2024 ve 2025 yılları için ekonomik büyüme beklentisi %3, aynı yıllar için ortalama TÜFE enflasyonu beklentisi ise sırasıyla %55,8 ve %27,3 oldu.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Sektörü

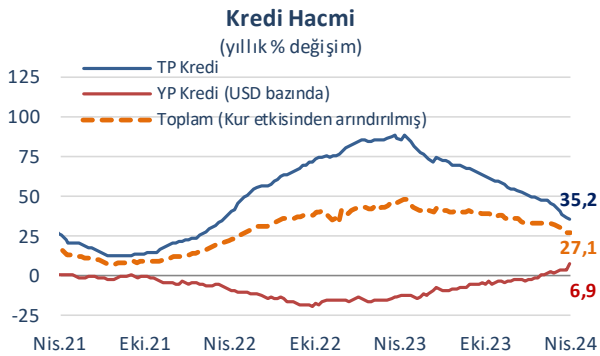
Nisan'da TP mevduatın toplam mevduata oranı yükseldi.

BDDK tarafından yayımlanan haftalık verilere göre, 26 Nisan itibarıyla bankacılık sektöründe TP cinsi mevduat hacmi Mart sonuna göre %6 yükselerek 9,2 trilyon TL düzeyine ulaştı. USD cinsi YP mevduat hacmi ise Mart sonuna göre %2,4 azalarak 205,4 milyar USD ile yaklaşık son iki ayın en düşük düzeyine geriledi. Böylece, toplam mevduat hacmi Mart sonuna kıyasla %2,3 artarak 15,8 trilyon TL'ye ulaşırken, TP mevduatın toplam mevduat içindeki payı Mart sonundaki %56,2 seviyesinden %58,2 düzeyine yükseldi. Mart sonuna göre 18,8 milyar TL gerileyerek 2,3 trilyon TL'ye inen kur korumalı mevduat hacmi ise bu dönemde TP mevduatın %24,5'ini oluşturdu. 26 Nisan itibarıyla yıllık değişimler incelendiğinde TP mevduatın %49,5 arttığı, USD cinsi YP mevduatın ise %4,6 gerilediği görüldü.

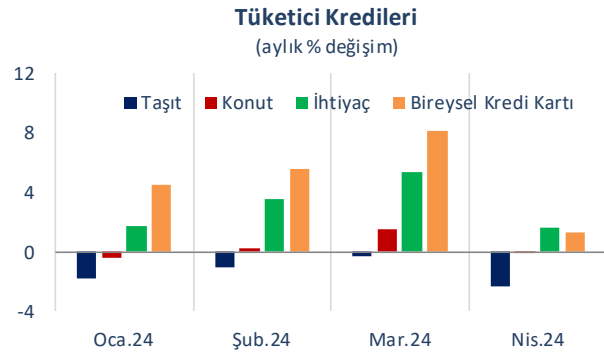
Nisan'da USD cinsi YP kredi hacmi hızlı genişledi.

26 Nisan itibarıyla bankacılık sektöründe TP kredi hacmi Mart sonuna göre %0,2, yıllık bazda ise %35,2 artarak 8,6 trilyon TL oldu. Bu dönemde USD bazında YP kredi hacmi Mart sonuna kıyasla %4,5 genişleyerek 140,7 milyar USD düzeyine ulaşırken, bu gelişme paralelinde USD bazında YP kredi hacminin yıllık artış hızı %6,9 ile Haziran 2018'den bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti. Sektörün toplam kredi hacmi ise Mart sonuna kıyasla %1,7 artışla 13,1 trilyon TL'ye yükseldi.

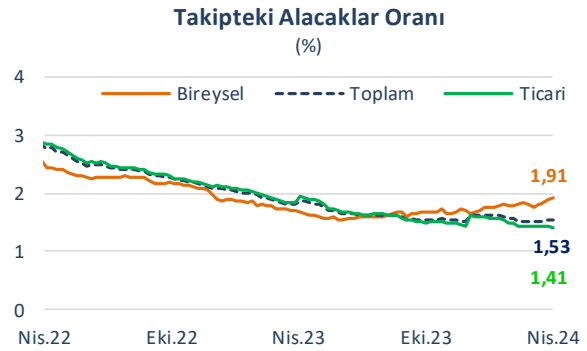
Nisan'da taşıt ve konut kredileri aylık bazda geriledi.

26 Nisan itibarıyla yıllık bazda %24,2 büyüyen tüketici kredilerinde aylık artış %1,0 ile son 3 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Mart sonunda %8,1 seviyesinde kaydedilen bireysel kredi kartı harcamalarının aylık artış hızı Nisan'da belirgin şekilde yavaşlayarak %1,3 oldu. Söz konusu tarih itibarıyla ihtiyaç kredilerinin artış hızı da ivme kaybederek %1,7 seviyesine indi. Öte yandan, 26 Nisan itibarıyla konut kredileri Mart sonuna göre bir miktar daralırken, bu dönemde taşıt kredileri %2,3 azalışla düşüş eğilimini dördüncü ayına taşıdı.

Takipteki alacaklar oranı %1,53 düzeyinde...

26 Nisan itibarıyla takipteki alacaklar oranı bireysel kredilerde %1,91, ticari kredilerde %1,41 oldu. Böylece sektörün takipteki alacaklar oranı %1,53 seviyesine yükseldi.

Yabancı para net genel pozisyonu...

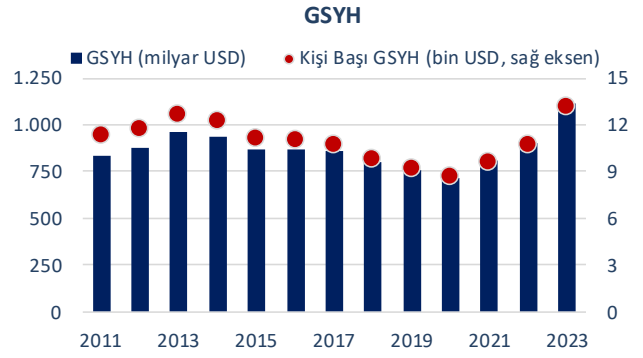
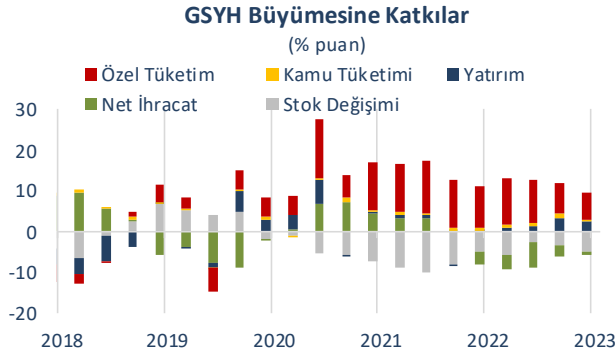
26 Nisan itibarıyla bankacılık sektörünün bilanço içi YP pozisyonu (-) 40.812 milyon USD, bilanço dışı YP pozisyonu ise (+) 43.446 milyon USD olurken, YP net genel pozisyonu (+) 2.633 milyon USD seviyesinde gerçekleşti.

Genel Değerlendirme

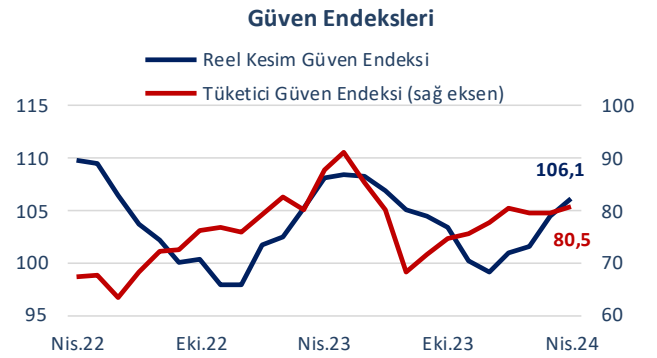
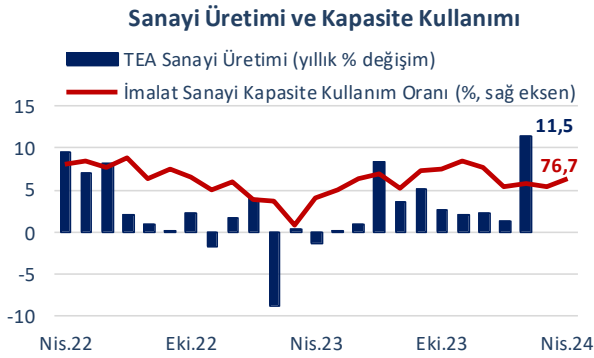
Önde gelen ekonomilerde yılın ilk çeyreğine ilişkin büyüme verilerinin takip edildiği Nisan ayında başlıca merkez bankalarının kararlarına ilişkin beklentiler en önemli gündem maddesi olmayı sürdürdü. Yılın ilk çeyreğine ilişkin büyüme verisi beklentilerin oldukça altında kalan ABD’de, enflasyondaki iyileşme sürecinin son aylarda duraklaması Fed’in faiz indirim sürecine temkinli yaklaşmasını beraberinde getiriyor. Enflasyonist baskıların hafiflediği Euro Alanı’nda ise yılın ilk çeyreğinde kaydedilen kısmi toparlanmaya rağmen üretim faaliyetlerinin halen zayıf seyrini sürdürmesi, ECB’nin Haziran ayında faiz indirimi gerçekleştireceği yönündeki beklentileri destekliyor. Öte yandan, Çin’de iç talep koşullarındaki zayıf seyir deflasyonist baskıları sürdürse de, ilk çeyrekte dış talebe bağlı olarak beklentilerin üzerinde büyüyen ülkede öncü göstergelerin de olumlu sinyaller vermesi küresel ekonomiye ilişkin iyimserliğin artmasını sağlıyor. Söz konusu ortamda uluslararası kuruluşların son dönemde yayımladıkları raporlarda küresel ekonomiye ilişkin büyüme beklentilerini yukarı yönlü revize ettikleri görülüyor. Bununla birlikte, pek çok ekonomide yüksek kamu borçluluğu nedeniyle kamu maliyesinde olası bir sıkılaşma ihtimali küresel büyüme üzerinde baskı yaratabilecek bir unsur olarak değerlendiriliyor. Jeopolitik gerilimlerin de etkisiyle dalgalı bir görünümün hâkim olduğu enerji fiyatları da küresel enflasyon için bir risk unsuru olarak öne çıkıyor.

Yerel seçimlerin tamamlanmasıyla birlikte Nisan’da yurt içi piyasalar ekonomi gündemine odaklandı. Bu dönemde açıklanan veriler parasal sıkılaşma adımlarının Şubat’ta iç talep, üretim ve istihdam üzerindeki etkilerinin sınırlı kaldığını gösterirken, daha güncel veriler TCMB’nin Mart ayında gerçekleştirdiği hızlı faiz artırımının talep üzerinde etkili olmaya başladığına işaret ediyor. Nisan ayı İSO Türkiye imalat PMI verisinin faaliyet koşullarında son üç ayda ilk kez yavaşlama sinyali vermesinin yanı sıra aynı dönemde yıllık bazda hızlı daralan otomotiv piyasası ve aylık bazda yavaşlayan tüketici kredileri iç talebin ivme kaybetmeye başlamış olabileceği değerlendirmelerini destekliyor. Enflasyon görünümünün önümüzdeki dönemde iyileşmesi açısından hizmet enflasyonundaki katılığın kırılması, enerji fiyatlarının yatay bir seyir izlemesi ve maliye politikasının da para politikasını desteklemesi önem arz ediyor. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P’nin Mayıs ayı başında gerçekleştirdiği not artırımını ve her üç derecelendirme kuruluşunun not görünümünü pozitif değerlendirmesi, yıl içerisinde yeni not artırımlarının gerçekleşebileceği yönündeki beklentileri destekliyor.

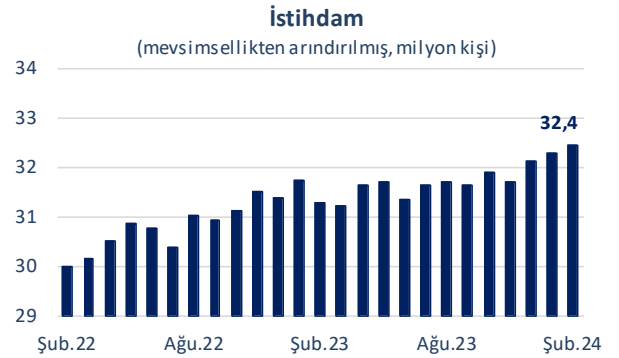
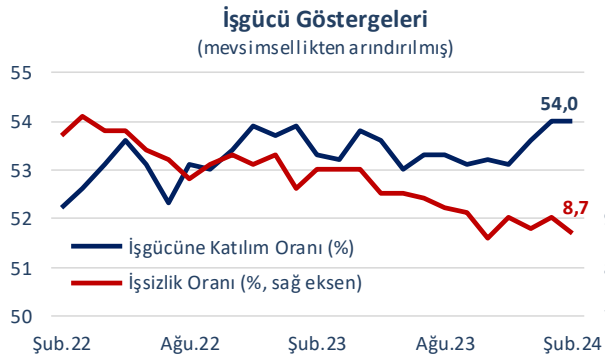
Büyüme

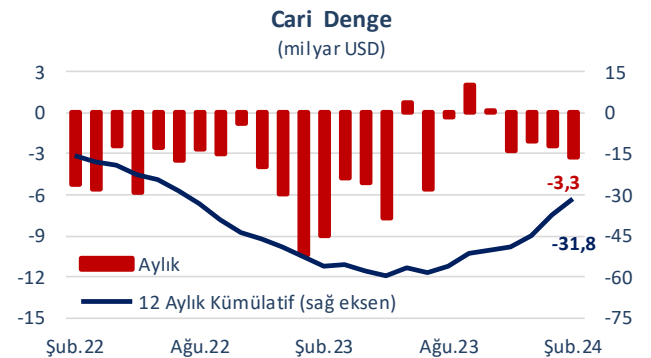
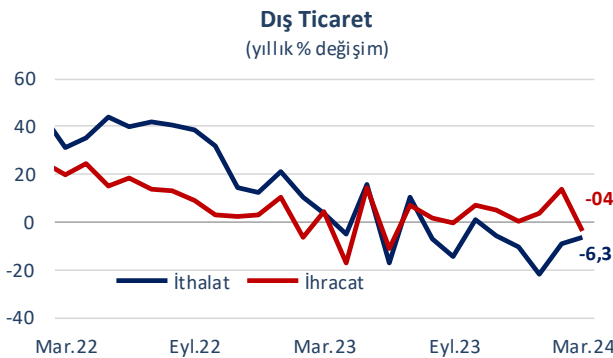
Öncü Göstergeler

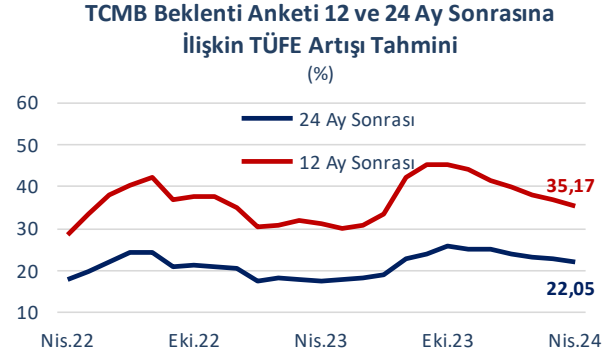
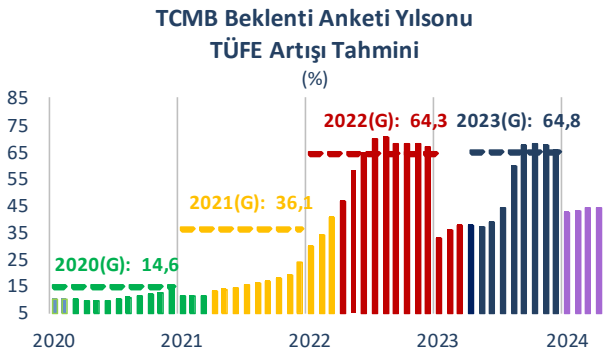
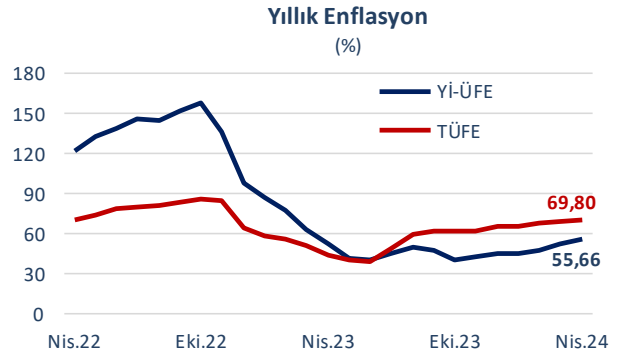
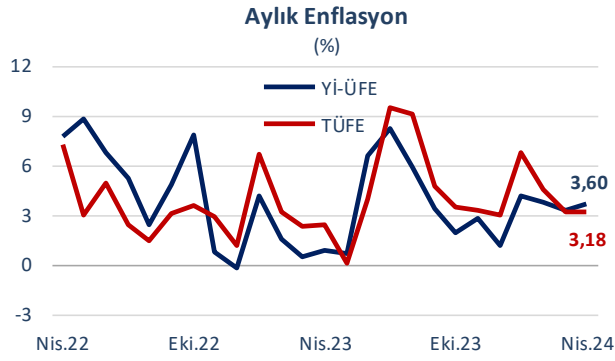
İşgücü Piyasaları

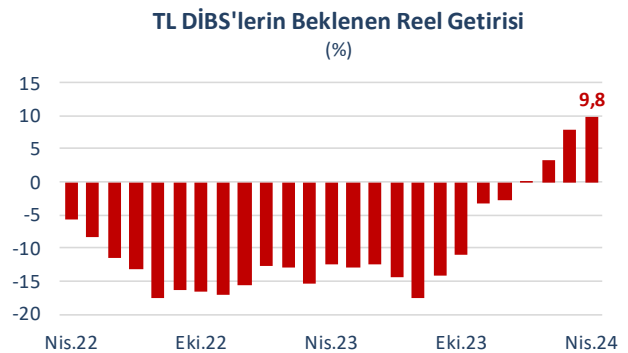
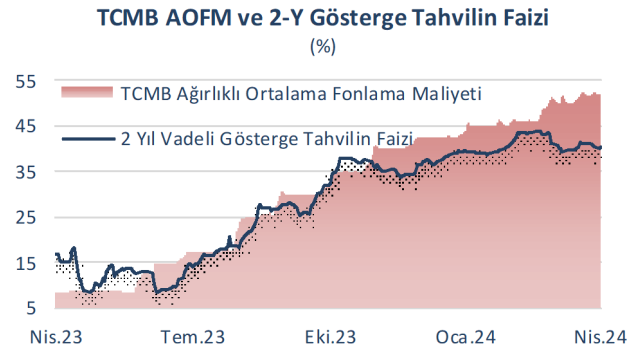
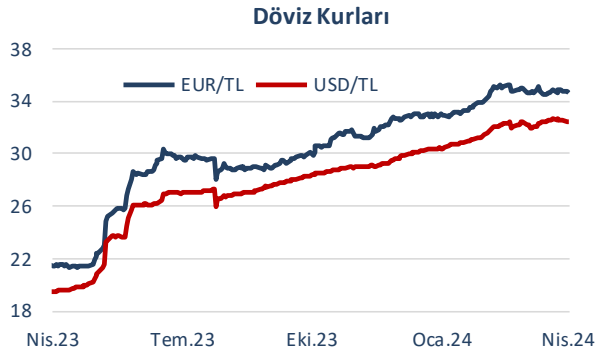
Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Enflasyon Göstergeleri

Döviz ve Tahvil Piyasaları

Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2019	2020	2021	2022	2023	Ç2-23	Ç3-23	Ç4-23
GSYH (milyar USD)	760	717	808	906	1.119	272	297	304
GSYH (milyar TL)	4.318	5.049	7.256	15.012	26.276	5.506	7.697	8.431
Büyüme Oranı (%)	0,8	1,9	11,4	5,5	4,5	3,9	6,1	4,0
Enflasyon (%)						Şub.24	Mar.24	Nis.24
TÜFE (yıllık)	11,84	14,60	36,08	64,27	64,77	67,07	68,50	69,80
Yurt İçi ÜFE (yıllık)	7,36	25,15	79,89	97,72	44,22	47,29	51,47	55,66
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Ara.23	Oca.24	Şub.24
İşsizlik Oranı (%)	13,4	12,6	11,0	10,3	8,8	8,8	9,0	8,7
İşgücüne Katılım Oranı (%)	52,6	49,1	52,6	53,7	53,6	53,6	54	54
Döviz Kurları						Şub.24	Mar.24	Nis.24
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	76,0	61,9	47,6	54,9	55,4	58,5	58,1	59,8
USD/TL	5,95	7,43	13,28	18,72	29,53	31,22	32,35	32,38
EUR/TL	6,68	9,09	15,10	19,98	32,62	33,78	34,94	34,62
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	6,32	8,26	14,19	19,35	31,08	32,50	33,65	33,50
Dış Ticaret Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Oca.24	Şub.24	Mar.24
İhracat	180,8	169,6	225,2	254,2	255,44	256,1	258,6	257,6
İthalat	210,3	219,5	271,4	363,7	361,76	354,3	351,5	349,5
Dış Ticaret Dengesi	-29,5	-49,9	-46,2	-109,5	-106,3	-98,3	-92,9	-91,9
Karşılama Oranı (%)	86,0	77,3	83,0	69,9	70,6	72,3	73,6	73,7
Ödemeler Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Ara.23	Oca.24	Şub.24
Cari İşlemler Dengesi	10,8	-31,9	-7,4	-49,1	-45,5	-45,5	-37,6	-31,8
Finans Hesabı	-1,0	-7,3	-28,7	-35,2	-52,8	-54,8	-49,0	-49,4
Doğrudan Yatırımlar (net)	-6,5	-4,4	-6,4	-8,7	-4,7	-4,7	-5,2	-4,5
Portföy Yatırımları (net)	2,8	9,6	-0,8	13,7	-8,3	-8,3	-8,9	-13,1
Diğer Yatırımlar (net)	2,7	-12,5	-21,5	-40,2	-39,8	-39,8	-36,0	-31,3
Rezerv Varlıklar (net)	6,3	-31,9	23,3	12,3	-2,0	-2,0	1,1	-0,4
Net Hata ve Noksan	-5,5	-7,3	2,1	26,2	-9,1	-9,1	-11,2	-17,4
Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)	1,4	-4,5	-0,9	-5,4	-4,1	-4,1	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri ⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Oca.24	Şub.24	Mar.24
Harcamalar	1.000,0	1.203,7	1.603,5	2.942,7	6.585,5	768,0	1.457,9	2.150,7
Faiz Harcamaları	99,9	134,0	180,9	310,9	674,6	121,1	175,9	250,5
Faiz Dışı Harcamalar	900,1	1.069,8	1.422,7	2.631,8	5.910,8	646,9	1.282,0	1.900,2
Gelirler	875,3	1.028,4	1.402,0	2.800,1	5.210,5	617,2	1.153,4	1.637,2
Vergi Gelirleri	673,9	833,3	1.165,0	2.353,4	4.500,9	517,2	923,5	1.344,0
Bütçe Dengesi	-124,7	-175,3	-201,5	-142,7	-1.375,0	-150,7	-304,5	-513,5
Faiz Dışı Denge	-24,8	-41,3	-20,7	168,2	-700,4	-29,6	-128,6	-263,0
Bütçe Dengesi/GSYH (%)	-2,9	-3,5	-2,8	-1,0	-5,2	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Oca.24	Şub.24	Mar.24
İç Borç Stoku	755,1	1.060,4	1.321,2	1.905,3	3.209,3	3.366,5	3.440,8	3.572,4
Dış Borç Stoku	574,0	752,5	1.426,5	2.127,9	3.513,2	3.614,8	3.799,3	3.927,4
Toplam Borç Stoku	1.329,1	1.812,8	2.747,7	4.033,2	6.722,5	6.981,2	7.240,1	7.499,8

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göre.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Genel Görünümü

BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2019	2020	2021	2022	2023	Şub.24	Mar.24	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	4.491	6.106	9.215	14.347	23.550	24.662	25.873	4,9
Krediler	2.656	3.576	4.901	7.581	11.677	12.366	12.930	4,6
TP Krediler	1.642	2.353	2.832	5.110	7.894	8.287	8.592	3,7
Pay (%)	61,8	65,8	57,8	67,4	67,6	67,0	66,4	-
YP Krediler	1.015	1.224	2.069	2.471	3.783	4.079	4.339	6,4
Pay (%)	38,2	34,2	42,2	32,6	32,4	33,0	33,6	-
Takipteki Alacaklar (brüt)	150,8	152,6	160,1	163,4	191,9	196,0	197,9	0,9
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	5,3	4,1	3,2	2,1	1,6	1,6	1,5	-
Menkul Değerler	660	1.022	1.476	2.370	3.970	4.259	4.441	4,3
PASİF TOPLAMI	4.491	6.106	9.215	14.344	23.550	24.662	25.873	4,9
Mevduat	2.567	3.455	5.303	8.862	14.852	15.140	15.470	2,2
TP Mevduat	1.259	1.546	1.880	4.779	8.897	8.881	8.714	-1,9
Pay (%)	49,0	44,7	35,5	53,9	59,9	58,7	56,3	-
YP Mevduat	1.308	1.909	3.423	4.083	5.955	6.259	6.756	7,9
Pay (%)	51,0	55,3	64,5	46,1	40,1	41,3	43,7	-
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	194	224	310	325	584	715	775	8,4
Bankalara Borçlar	533	658	1.048	1.432	2.384	2.552	2.670	4,6
Repodan Sağlanan Fonlar	154	255	587	540	723	833	1.228	47,4
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	492	600	714	1.406	2.153	2.231	2.294	2,8
Net Dönem Kârı/Zararı	49,0	58,5	93,0	431,6	620,5	74,7	153,5	105,4
RASYOLAR (%)								
Krediler/GSYH	61,5	70,9	68,0	50,5	44,4			
Krediler/Aktifler	59,1	58,6	53,2	52,8	49,6	50,1	50,0	-
Menkul Kıymet/Aktifler	14,7	16,7	16,0	16,5	16,9	17,3	17,2	-
Mevduat/Pasifler	57,2	56,6	57,5	61,8	63,1	61,4	59,8	-
Krediler/Mevduat	103,5	103,5	92,4	85,5	78,6	81,7	83,6	-
Sermaye Yeterliliği	18,4	18,7	18,4	19,5	19,1	16,8	17,0	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmaksuretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.